

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน โดยประยุกต์ทฤษฎีความพึงพอใจและแนวคิดเกี่ยวกับการบริการเป็นกรอบแนวคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ผลการศึกษาโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่จะศึกษา คือ ประชาชนที่เคยใช้บริการแพทย์แผนไทยที่โรงพยาบาล เวียงหนองล่อง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังผางและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลดงหลวง อายุ 25-60 ปี ในเขตเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน จำนวน 3,582 คน (งานทะเบียนราษฎร์ เทศบาลตำบลวังผาง, ธันวาคม 2556)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สุ่มจากกลุ่มประชากรที่เคยใช้บริการแพทย์แผนไทย จำนวน 360 คน

2.1 การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
N	หมายถึง	กลุ่มประชากร
e	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนกำหนดเท่ากับ .05

2.2 การสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

$$n = \frac{3580}{1 + (3580 \times 0.05)^2}$$

$$= 360$$

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทย โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสารทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ศึกษามาสร้างแบบสอบถาม และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบเพื่อความครบถ้วน ถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (IOC) = 0.92

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ มาแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศูนย์การแพทย์ทางเลือกวัดต้นแห้ว โรงพยาบาลสารภี จำนวน 30 คน

5. วิเคราะห์คุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามและอำนาจจำแนกรายข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) = 0.92

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพการสมรส โรคประจำตัว สิทธิในการรักษาพยาบาล จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการใช้บริการแพทย์แผนไทย ลักษณะคำถามปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย ลักษณะคำถามปลายปิด จำนวน 12 ข้อ ให้เลือกตอบถูกต้อง หรือไม่ถูกต้องเพียงอย่างเดียว โดยมีคำถามเชิงลบจำนวน 5 ข้อ และคำถามเชิงบวกจำนวน 7 ข้อ เกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน ไม่ตอบได้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 12 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์การประเมินคะแนน ดังนี้

เกณฑ์	ระดับความรู้
ค่าคะแนน 0 - 4	ต่ำ
ค่าคะแนน 5 - 8	ปานกลาง
ค่าคะแนน 9 - 12	สูง

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการแพทย์แผนไทย ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดจำนวน 6 ด้าน 23 ข้อ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีตัวเลือก 4 ระดับ ให้เลือกเพียง 1 ช่องกำหนดค่าน้ำหนักตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

ระดับการตัดสินใจ	มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ระดับการตัดสินใจ	ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ระดับการตัดสินใจ	น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ระดับการตัดสินใจ	ไม่มีผลกับการตัดสินใจ	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากค่าคะแนนสามารถนำมาแปลความหมายระดับการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างซึ่งกำหนดโดยคำนวณความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{4 - 1}{3} \\ &= 1.00 \end{aligned}$$

เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้

เกณฑ์	ระดับการตัดสินใจ
คะแนน 3.01 – 4.00	สูง
คะแนน 2.01 – 3.00	ปานกลาง
คะแนน 1.00 – 2.00	ต่ำ

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามด้านผลลัพธ์และข้อเสนอแนะในการรับบริการแพทย์แผนไทยของผู้รับบริการลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำการเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 2 คน ซึ่งผ่านการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการเก็บข้อมูล และแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว
2. สัมภาษณ์ผู้ป่วยหลังจากรับบริการแพทย์แผนไทยจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังผาง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคงหลวงและโรงพยาบาลเวียงหนองล่อง
3. ตามไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่บ้าน กรณีที่สัมภาษณ์ไม่ทันที่โรงพยาบาล
4. เก็บข้อมูลระหว่าง วันจันทร์ – วันศุกร์ จำนวน 15 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แสดงข้อมูลทั่วไปและคำตอบรายข้อด้วยค่า ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. หาความสัมพันธ์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และ ไคสแควร์ (Chi - square test)
3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะนำโครงร่างการค้นคว้าอิสระเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมและดำเนินการเพื่อให้มีการให้คำยินยอมในเอกสารแสดงความยินยอมของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาจะชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่างได้ทราบ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ที่จะร่วมตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสัมภาษณ์ หรือในระหว่างการสัมภาษณ์สามารถยกเลิกได้ตามต้องการและข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจะไม่ถูกเปิดเผย จะนำมาใช้เฉพาะการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น

ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย

พฤศจิกายน 2555 – เมษายน 2556